

СПОЛУЧНИК ЯК СЛУЖБОВА ЧАСТИНА МОВИ

Українська мова

7 клас

Добровольська В.Е.

Сполучник - це

службова частина мови, яку вживають для зв'язку однорідних членів речення та частин складного речення.

Наприклад:

1. Учителя **і** дерево пізнають з плодів.
2. Наука в ліс не веде, **а** з лісу виводить.
3. В осіннім небі журавлі курличуть, **і** голос їхній ледве чуть з імли.
4. Сонце зійшло, **але** в хаті було ще темно.

Види сполучників за будовою

Прості	Складні	Складені
Не розкладаються на частини: І, а, бо, коли, та	Утворені злиттям кількох слів: Зате (за + те) Щоб (що + б) Якщо (як + що) Мовби (мов + би)	Сполучення кількох слів: Через те що Для того щоб Тому що

За вживанням сполучники бувають:

Неповторювані (одиничні)	і, й, та, але, або, щоб...	Яблуко й груша
Повторювані	Або...або, чи...чи, то...то, ні...ні	Або яблуко, або груша
Парні	Не тільки...а й; хоч...але; якщо...то; як...так і	Не тільки яблуко, а й груша

Завдання 1. *Визначте вид сполучників за будовою.*

**Проте, але, для того щоб, якщо,
незважаючи на те що, нібито, що,
тому що, якби, бо, немовбито,
у зв'язку з тим що, щоб, хоча, або,
після того як, через те що, а.**

Завдання 2. Вставте замість крапок потрібні сполучники.

**Батько ... син, черешні ... вишні,
малий ... сміливий, степи ... ліси,
піднявся ... полетів, світить ... не гріє,
замерз ... не одягнувся, червоніє ...
троянда, зрадів ... побачив, смачна ...
спіла, обіцяв ... не виконав.**

Завдання 3. Розподіліть подані словосполучення у дві колонки: у першу - з прийменниками, у другу – із сполучниками

Працювати над книгою; ручка або олівець; мати й дочка; розповідати про поїздку; відпочивати у таборі; повільно, але правильно; вийти на прогулянку; невеликий, зате спритний; то дощ, то сніг; сказати чи змовчати; бродити по воді.

Завдання 4. *Визначте, що поєднують сполучники: однорідні члени чи частини складного речення.*

1. **Всі зрозуміли, що зима вже відступає.**
2. **Під хатою дідусь сивенький сидить, а сонечко низенько уже спустилося над Дніпром.**
3. **Синє море то стогне, то виє.**
4. **Лисиця спить, а курей бачить.**
5. **Крізь верби сонечко сіяє і тихо гасне.**
6. **День погас, і все спочило.**
7. **Птах виспівує нам на втіху, і ніщо не нагадує лиха.**
8. **Дорога з'єднує міста, де ми давно вже не бували.**